

ἢ ἢ ἡσθεῖς καὶ αἱ γῆρας πᾶσαι, περὶ τὸ
 κατέχεσον εἰσιν. οὐ γὰρ ἀνθρώπων ὑγάξει ὁ
 ἰατρὸν, πλὴν ἀλλ' ἢ καὶ συμβεβηκός, ἢ καὶ
 Καλλίαν, ἢ Σακεράτιον, ἢ ἢ δὴ ἄλλων πᾶσα οὐ-
 πω λεγόμενον, ἢ συμβεβηκέναι ἀνθρώπων ἔστι.
 ἐὰν οὖν αἴτιος τῆς ἐμπειρίας ἔχῃ τις τὸν λόγον,
 καὶ τὸ κατὰ τοῦ ἄλλου γινώσκειν, τὸ δὲ ἐν αὐτῷ
 κατέχεσον ἀγνοῖ, πολλὰ αἰεὶ διαμαρτύνεται
 τῆς θεραπείας. θεραπείαν τὸν γὰρ κατέχε-
 στον μᾶλλον ἀλλ' ὅμως τὸ γὰρ εἰδέναι καὶ τὸ
 ἐπιτελεῖν, τῆ τέχνῃ τῆς ἐμπειρίας ἰσοφύειν
 οἴομεθα μᾶλλον, καὶ σοφώτερος τῶν τεχνί-
 τας ἢ ἐμπειροῦ ἰσοφύειν ἀπολαμβάνοντι, ὡς καὶ
 τὸ εἰδέναι μᾶλλον ἀκαλοῦσθαι πλὴν σο-
 φίας πᾶσι. τὰ το δὲ, ὅτι οἱ ἄλλοι πλὴν αἰτίας ἴ-
 σασιν, οἱ δὲ οὐ. οἱ ἄλλοι γὰρ ἐμπειροῦ, τὸ δὲ πλὴν
 ἴσασιν, διότι δὲ ἴσασιν οἱ ἢ τὸ διότι, καὶ
 πλὴν αἰτίας γινώσκουσι. διὸ καὶ τὸν ἀρχιτέ-
 κτονας περὶ ἔχαστον τιμωτέρους, καὶ μᾶλλον
 εἰδέναι νομίζομεν ἢ χερσὶ τεχνῶν, καὶ σο-
 φωτέρους, ὅτι τὰς αἰτίας ἢ ποιουμένων ἴ-
 σασιν. οἱ δὲ ἄσφαρ. καὶ ἢ ἀψύχων ἔνια,
 ποιεῖ ἄλλο, ὡς εἰδότε δὲ ποιεῖ, ἢ καί τις τὸ
 πῦρ. τὰ ἄλλοι ἀψύχων φύσει πᾶσι ποιεῖν
 τούτων ἔχαστον. τῶν ἢ χερσὶ τεχνῶν δὲ ἔδος
 ὡς οὐ καὶ τὸ παρασκευάζει ἢ σοφώτερος ὄν-
 τας, ἢ καὶ τὸ λόγον ἔχει αὐτῶν, καὶ τὰς
 αἰτίας γινώσκειν. ὅπως τε σημεῖον πᾶσι εἰ-
 δότε καὶ τὸ δυνάμει διδόνειν ὅτι καὶ διὰ
 τῶν πλὴν τεχνῶν τῆς ἐμπειρίας οἴομεθα
 μᾶλλον ὀπισθῆμιον ἔστι. δυνάμει γὰρ, οἱ δὲ οὐ
 δυνάμει διδόνειν. ἢ πᾶσι αἰδήσειν οὐ-
 δέμιας ἠγρούμεθα ἔστι σφίαν, καί τις κωλύ-
 ταταί γὰρ εἰσιν αὐταὶ ἢ κατέχεσον γινώ-
 σεις, ἀλλ' οὐ λέγουσι τὸ διὰ τί περὶ οὐδένος,
 ἢ, διὰ τί θερμὸν τὸ πῦρ, ἢ καὶ μόνον ὅτι
 θερμόν. τὸν μὲν οὖν περὶ τὸν εἶδος τὸν ὁ-
 ποιητικῶν δυνάμει τεχνῶν παρὰ τὰς κοινὰς
 αἰδήσεις, ἢ καὶ ἔστι ἐπὶ τῶν ἀνθρώπων,
 μὴ μόνον διὰ τὸ χρισμῶν ἔστι πᾶσι δυνά-
 μει, ἀλλ' ὡς σφόν καὶ διαφέροντα ἢ
 δύναν. πλείονα δὲ δυνατοῦ τεχνῶν,
 καὶ ἢ ἄλλοι πᾶσι τὸν ταύρα καὶ, ἢ ἢ πᾶσι
 διαγωγῆ οὐσῶν, αἰεὶ σοφώτερος τῶν τοιού-
 τος ἐκείνων ἰσοφύειν ἀπολαμβάνοντι, διὰ τὸ μὴ
 πᾶσι γινώσκειν ἢ τὰς ὀπισθῆμιον αὐτῶν. ὅθεν
 ἢ πᾶσι αὐτῶν ἢ τῶν τοιούτων κατασκευάζοντων,
 αἰ μὴ πᾶσι ἢ δύναν, μὴ δὲ πᾶσι ταύρα καὶ ἢ
 ὀπισθῆμιον δύνανται, καὶ πᾶσι τῶν τοιούτων οὐκ ἔχουσαν. διὸ περὶ Αἴγυπτον

A Actiones autē ac generationes omnes, cir-
 ca singulare sunt: nō enim hominem, nisi
 per accidens, sanat qui medetur, sed Cal-
 liam, aut Socratēm, aut alium quempiam
 eorum, quō sic dicūtur, cui accidit homini
 esse. Si quis itaque rationem absque expe-
 rientia teneat, & vniuersale quidē cogno-
 scat, quod autem sub eo particulare est ig-
 nores, sapenumero errabit à sanando: id
 enim magis sanabile est, quod singulare
 est. Nihilominus scire, & cognoscere mag-
 B
 C
 D
 E
 F
 gis arti, quā experientia arbitramur in-
 esse: ac eos, qui artem tenēt, quā eos, qui
 experientiam habent, sapientiores esse pu-
 tamus, eo quod sapientia propter scientiā,
 magis omnes sequitur. Hoc autem, quoniā
 illi quidem sciunt causam, hi verō mini-
 mē, experti etenim sciunt quidem quod
 est, propter quid autem nesciunt: illi verō,
 propter quid, & causam cognoscunt. Quare
 & eos, qui in quaque re architecti sunt,
 honorabiliores, & doctiores, ac eis, qui ma-
 nibus operantur, sapientiores putamus,
 quoniam causas eorum, quæ fiunt, sciunt:
 illi verō, sicut & quædam inanimata, ta-
 cient quidem, sed nescientia faciunt ea
 quæ faciunt, vt ignis comburit: sed inani-
 mata natura quadam, horum singula fa-
 ciunt, manibus laborantes, propter con-
 suetudinem. Tanquam sapientiores sint,
 non prout actiui sunt, sed, prout rationem
 habent, causâsq; cognoscunt. Et prorsus
 signum scientis est, posse docere. Quam-
 ob rem, magis artem, quā experientiam
 scientiam esse putamus. Illi enim possunt,
 hi verō minime possunt docere. Præterea,
 sensum nullum putamus, sapientiam esse:
 tamen singularium hæc maxime propriæ
 cognitiones sunt, de nullo tamen dicunt
 propter quid, vt propter quid calidus ignis,
 sed solum quod calidus. Primum ita-
 que cuiuscunque artis supra communes
 sensus inuentorem, non solum quoniam
 vtile esset, quod inuentum erat, verum et-
 iam vt sapientem, & cæteris præstantem
 (vt verisimile est) homines admirabatur.
 Cum autē plures artes inuenirentur, quarū
 aliæ ad necessaria, aliæ ad degendū ef-
 fect, semper tales sapientiores illis puta-
 mus, quod eorū scientiæ non ad utilitatē
 essent. Quo fit, vt huiusmodi iam omnib.
 institutis, illæ sapientiarū, quæ neque ad
 degendū voluptuariæ, neque ad necessaria
 conducunt, inueniæ sint, & in illis locis
 primò, vbi vacabāt: quare circa Ægyptum